

Bedrijf in beeld

Dat is dit keer De Ponthoeve.

Dit is nu een bedrijf met echte Hanekers. Gert Baars en zijn vrouw Lonneke waren altijd erg actief zowel bestuurlijk als met hun bedrijf. Verschillende Hanekeringen werden in praktijk gebracht. Of die asperges nu bij de streekproducten horen weet ik niet, maar met agrarisch natuurbeheer, een theetuin, boerengolf en educatie is er een breed aanbod.

Voor de één zal het een bedreiging zijn, maar voor de fam. Baars is het een uitdaging. De uiterwaard, waarin zij wonen, wordt helemaal op de schop genomen in het kader van het plan "Ruimte voor de Rivier". Voor een productiegericht agrarisch bedrijf is er geen ruimte meer. De boerderij komt op een eiland. De brug naar het "vaste" land is al aangelegd. De familie gaat mee in de ontwikkelingen en heeft de boerderij om laten bouwen naar een pannenkoekenrestaurant !! Vanuit het restaurant heeft men zicht op het vee, dat nog over is. Het uitgangspunt van Den Hâneker "boer en burger bij elkaar brengen" wordt hier prachtig in praktijk gebracht. Vrijdag 17 oktober heeft de feestelijke opening al plaatsgevonden en van 22 oktober is het restaurant geopend voor het publiek.

JvO

WINTERSFEER OP HET LIESVELT streekproducten voor de feestdagen

Zaterdag 29 november
Tijd: 11.00 – 15.00 uur
Gratis entree

Proeverijen en verkoop van Streekproducten
taart, soep, kazen, wijnen, bier en nog veel meer

Creatieve activiteiten voor kinderen
o.a. vogeltaart maken en struinen in de natuur

Stands met duurzame ontwerpen

Rondleidingen
over het terrein: bijenstal, korenmolen, eendenkooi

Energiebesparing en duurzame energie
presentaties en voorlichting over o.a. isolatie en zonne-energie

Muziek en verhalenvertellers

Parkeren is gratis

Locatie Streekcentrum Het Liesvelt | Wilgenweg 3 | 2964 AM Groot-Amers
T (0184) - 60 26 16 | **M** (06) - 23 64 16 60 | **E** info@streekcentrum.nl | **W** www.streekcentrum.nl

Colofon:

Den Hâneker
Wilgenweg 3
2964 AM Groot Amers
Tel. 0184 605300
E info@denhaneker.nl
www.denhaneker.nl

Bestuur Den Hâneker:

C. de Jong, voorzitter.
C. van Ee, vice voorzitter.
A. van der Ham, penningmeester.
J. van Oostrum, secretaris.
E. Gerards, ontwikkelgroep.
R. van Wijngaarden, lid.

Redactie:

Margriet de Jong.

Eindredactie:

Jan van Oostrum.

Nieuwsbrief Den Hâneker

November 2014 nr. 3 Jubileumnummer: Den Hâneker 20 jaar.

Van de voorzitter:

In balans

"Balans" is een term, die door melkveehouders vaak gebezigd wordt, als het gaat om hoe een koe in elkaar zou moeten steken. Men streeft een koe na die veel melk geeft, goed in haar omgeving past en probleemloos oud wordt en zo een inkomen voor haar eigenaars verzorgt en voor haarzelf een prettig leven oplevert.

De Alblasterwaard en Vijfheerenlanden worden inmiddels gezien als het koeiengebied van het land. Een koe die de erkenning van die status startte was Geertje 289 van de familie van Dijk uit Giessenburg. Geertje was de eerste koe uit dit gebied die kampioen van Nederland werd en bovenal meer dan tien jaar op evenementen een topklassesering haalde. Geertje werd geboren in 1994 uit een paring met een zorgvuldig opgebouwde moederlijn en een eigen gefokte stier en werd een toonbeeld van een koe die in balans is.

Kan het toeval zijn dat Geertje 289 en "Den Hâneker" in het zelfde jaar het levenslicht zagen?

Ik denk het niet, want de zoektocht naar balans, rekenschap houden met de omgeving en die samenwerking tussen mens en natuur, zijn kenmerken, die net als voor die boer, ook voor iedere inwoner van deze streek gezorgd hebben, dat er een vereniging kwam. Met als doel het vehikel om te vormen tot Balans.

Voor u ligt de nieuwsbrief die vol staat met informatie over onze vereniging door de jaren heen en een stukje reflectie vanuit dat jaar 1994 tot nu. Ik wens u alvast veel leesplezier!

Op 28 november willen ons lustrum vieren met een symposium, met als thema "duurzaam natuurbeheer" en op 26 november wordt voor de jeugd de musical Fien en Teun opgevoerd. Wij hopen u daar te ontmoeten, want we vieren dit lustrum niet omdat we zo oud zijn, maar omdat we zoveel energie bezitten.

Cees de Jong, voorzitter

Programma jubileum

U heeft een uitnodiging ontvangen met de jubileumactiviteiten. Woensdag 26 november is er een programma voor de kinderen en op vrijdag 28 november het symposium: Duurzaam en Innovatief Natuurbeheer.

Woensdag 26 november Fien&Teun, de Musical

In het kader van ons jubileum wordt de kindermusical Fien en Teun opgevoerd. Deze beide karakters zijn landelijk bekend van de TV. Deze uitvoering is mede mogelijk gemaakt door onze hoofdsponsor de Rabo bank Alblasterwaard Noord en Oost en Rabobank Vijfheerenlanden i.s.m. van Hoorne Entertainments. Kinderen, kleinkinderen en verder familieleden van leden van Den Hâneker zijn van harte welkom. Kijk eens bij www.fienteun.nl Datum: 26 november, plaats De Til, Breestraat 1, Giessenburg. Opgeven voor deze musical, met vermelding van

aantal kaarten, naam en adres naar musical@denhaneker.nl Wees er snel bij, want vol=vol. U krijgt een bevestiging.

Vrijdag 28 november het symposium.

Het bestuur is er trots op twee eigen leden te kunnen presenteren als spreker. Prof. Dr. Pieter Winsemius is al vanaf de beginjaren lid van onze vereniging! Wij zijn heel benieuwd naar zijn verhaal! Mevrouw Astrid Kant is actief in onze regio als weidevogelbeschermster. De heren Weber en Kooy zullen ons informeren over het agrarisch natuurbeheer in de toekomst. Het beloofd een boeiende middag te worden!! Aanmelden op symposium@denhaneker.nl. U krijgt ook hier een bevestiging van.

Van de redactie: Den Hâneker, hoe het begon:

1983 oprichting WAV door een groep kritische veehouders. Men was bezorgd over de voedselsituatie in de wereld, de overproductie in het westen en de honger in de derde wereld. Na een project in Sri Lanka besloot men een aparte organisatie op te zetten voor natuur- en landschapsbeheer. Dit was het begin van Den Hâneker. Den Hâneker is begonnen met het doel agrariërs en streekbewoners actief te betrekken bij het beheer van natuur- en landschap. Dat het veel meer geworden is dan alleen agrarisch natuurbeheer blijkt wel uit de verhalen in deze nieuwsbrief. Enkele bijzondere gebeurtenissen:

1996 eerste overeenkomst Agrarisch Natuurbeheer.

De toenmalige bestuurders J.J. van Aartsen, landbouwminister en gedeputeerde J. Heijkoop waren daarbij aanwezig. Plaats van handeling: de Lekuitervwaarden bij Vianen. Contractpartners waren de veehouders M. van Tilburg en T.J. Slob.

1997 de werkgroep agro toerisme komt erbij. De huidige naam is Plattelandstoerisme en Streekproducten.

1998 het lespakket "slootkantbeheer" komt gereed.

Hiermee kreeg de werkgroep Educatie vorm.

1998 studiedag over Landbouw en Zorg in de Alblasterwaard en Vijfheerenlanden. Dit resulteerde in de werkgroep Landbouw en Zorg.

1999 eerste lustrum met voorzitter Teunis Jacob Slob. Thema: "De Polder ons Erf"

2004 tweede lustrum over de toekomstmogelijkheden van de agrariërs in ons gebied. Voorzitter Sjaak Versluis.

2008 oprichting Stichting Den Hâneker Landbouw en Zorg onder voorzitterschap van Dhr. Piet Brouwer. De stichting is uitgegroeid tot de huidige succesvolle Zorgboeren Zuid Holland.

2009 derde lustrum met als thema "Waardevolle Waarden" met voorzitter Herman van de Water. In de zomer volgde nog een open dag op veel bedrijven in de streek.

In deze nieuwsbrief wordt teruggeblikt een naar de toekomst gekeken. Veel leesplezier toegewenst !!

JvO

“moeder van Den Hâneker” Marri de Jong.

Den Hâneker, twintig jaar geleden begonnen, in het achterhuis van de boerderij van de familie Kool. Het waren vooral WAV leden die als initiatiefnemers enthousiast hun naam op de eerste lijst van leden van de nieuwe natuurvereniging plaatsten. In de maanden daarop kwamen er namen bij en verdween er misschien weer een enkele naam: de WAV en Den Hâneker waren immers niet helemaal dezelfde..... Of toch? Lijken ouder en kind meer op elkaar dan je zo zou denken? Wie ook maar de ouder en wie ook maar het kind is.... De naamgeving van Den Hâneker is dit opzicht opvallend: Den Hâneker is immers

een streeknaam voor de grutto. Goed passend bij een organisatie die vooral in de eigen streek actief is. Lokaal handelen, in WAV terminologie.

Maar laten we wel zijn: Den Hâneker is een vogel die absoluut niet alleen in deze streek voorkomt: het is een we-reldvogel en trekvogel. Een vogel die de vleugels uitslaat, over de grens kijkt en zich in andere streken opwarmt. Zich misschien zelfs wel laat inspireren buiten de grenzen: mondiaal denken in WAV terminologie.

Nu gaat het wat ver om een grutto te laten denken, maar het valt niet te ontkennen dat de grutto een oplettende, waakzame vogel is, zeker niet bang. Wel passend: zowel Den Hâneker als de WAV willen waakzaam zijn, willen een bijdrage leveren. Een bewuste en gerichte bijdrage: Plattelands toerisme, Landbouw en Zorg, het verbeteren van de eigen boerderij, de eigen consumptie, de eigen streek, de eigen wereld.

De grutto heeft tijdelijk soms wel een vaste plek, al is het alleen om te broeden, maar uiteindelijk vliegt hij weer weg. Steeds zijn er nieuwe plekken, nieuwe uitdagingen, die de moeite van het opstijgen waard zijn.

Laten we een voorbeeld nemen aan de grutto. Broeden, zeker, maar niet heel lang, 24-25 dagen! Steeds verder gaan, geïnspireerd en open voor nieuwe inspiratie, op elkaar afgestemd en volop in beweging. Vliegen doe je bij voorkeur niet alleen, maar samen

Plattelandstoerisme

Vanaf de oprichting zijn we aangesloten bij deze vereniging. Eerst met de boerderij waar we meededen met sloot-kantenbeheer, vogelnestbescherming en uitgestelde maaidata. Later, in 1998, zijn we lid geworden van het plattelandstoerisme.

Als ik aan het tuinieren was en er kwamen fietsers langs dan vroegen ze vaak: "Mevrouw is hier ook ergens wat te drinken?" of: "Staat er ergens een bankje?" Op dat moment dacht ik: "Dit is het gat in de markt!" Nadat Antoinet Looman, zij heeft het plattelandstoerisme opgezet in de Alblasserwaard - Vijfheerenlanden-, me nog enthousiaster had gemaakt, zetten we een picknickbank op het stukje grond voor de boerderij. Binnen een mum van tijd was deze bezet. Dat was augustus 1998. In de daarop volgende winter hebben we wat aanpassingen gedaan zodat privé en bedrijf beter gescheiden bleven. Gasten wisten ons al gauw te vinden en vooral de appeltaart viel goed in de smaak.

Soms maak je wel eens heel grappige dingen mee, zoals die keer toen er een groepje heren met een kano wilde aanmeren bij de theetuin. U raadt het al, kano sloeg om, nat pak en de verrekijker verdween naar de diepte. Geen nood, mijnheer wist precies waar de verrekijker lag, precies ter hoogte van een koe die naar het voorval stond te kijken vanuit de wei. Enige dagen later verschenen de drenkelingen in duiktenue en jawel hoor, zonder de koe als steunpunt werd de verrekijker toch gevonden.

Inmiddels trok het Plattelandstoerisme aardig aan, er kwamen steeds meer ondernemers en er werden leuke initiatieven ontwikkeld, waarvan we ook dankbaar gebruik gemaakt hebben. Zo hebben we het Ooievaarswandelpad door het weiland, een ooievaarspaal, die zo nu en dan door een ooievaar wel als rustpunt wordt gebruikt, maar helaas nog nooit een broedplaats is geweest voor een paartje. Inmiddels is er ook een oplaadpunt voor elektrische fietsen gerealiseerd en een informatiekast geplaatst.

De theetuin is in de loop der jaren uitgebreid met leuke zitjes, terrassen en een tuinhuisje om droog te kunnen zitten als het regent. Er is een B&B bij gekomen met twee kamers en

we verzorgen al zeven jaar, in samenwerking met een kunstenares, workshops beeldhouwen. Vanaf 2003 ben ik actief in de werkgroep plattelandstoerisme. Met elkaar proberen we het toerisme in de streek meer gestalte te geven. Eén van de taken die ik vanuit de werkgroep op me genomen heb is het samenstellen van de brochure Polderleven. Tenslotte wil ik de wens uitspreken dat Den Hâneker nog vele jaren dit prachtige werk mag voortzetten waarbij een goed evenwicht tussen enerzijds het toerisme en anderzijds de rust van onze mooie streek gewaarborgd blijft.

*Nel Hakkesteegt,
Theetuin/Bed & Breakfast "De Winde"*

Agrarisch natuurbeheer

Ooit vanzelfsprekend zong den Hâneker zijn hoogste lied boven de bloeiende hooilanden. Door een overheidsbeleid toegespitst op voldoende voedselzekerheid ontstond door ruilverkaveling een betere bedrijfsstructuur voor de agrariërs. Echter ontstond er tegelijkertijd een vacuüm op het gebied van natuur en landschap. De weidevogels en biodiversiteit kwamen in het gedrang. De vanzelfsprekendheid van het lied van den Hâneker nam sterk af. Het veilig stellen van weidevogels en natuur werd in eerste instantie los gekoppeld van de boerenbedrijven. Natuurclaims werden in notities en streekplannen opgenomen en de scheiding tussen boerderijen, en weidevogels en natuur leek een feit.

Ondertussen ontstond er een mondiale discussie over de gesubsidieerde zuivelexporten vanuit Nederland en de EU en de gevolgen daarvan op de vaak wankelende positie van onze collega's in derde wereldlanden (onder andere Kenia en Colombia). Tevens ontstond er een discussie over de gevolgen van onze productiewijze op vogels en vlinders in onze directe omgeving. Dit gaf een nieuwe impuls aan de discussie die in de Alblasserwaard en de Vijfheerenlanden was ontstaan.

Het Hâneker ei was gelegd.

Sindsdien sloegen boeren en burgers hun handen ineen en trokken samen op in het belang van onze mooie streek. Deze samenwerking heeft geleid tot ondenkbare

activiteiten, waarmee we ook ons rentmeesterschap met elkaar in kunnen vullen. Door al deze initiatieven en gesprekken van den Hâneker met de provincie Zuid-Holland en lokale overheden zijn er vergaande afspraken gemaakt in een gebiedsconvenant. Daarbij zijn eigen verantwoordelijkheid en samenwerking van groot belang. De weidevogels, maar ook de bloemen in de slootkanten worden weer beschermd en krijgen opnieuw een plaats op de boerderijen.

Niet alleen het grutto ei werd gelegd (Agrarisch Natuurbeheer), maar ook de eieren voor recreatie, zorg, educatie en streekproducten volgden elkaar snel op. Allen werden uitgebreid en groeiden voorspoedig op. Het veroorzaakte een heel gekwetter met zoveel verschillende vogels. Vervolgens werden ze allen vlieg vlug en nu werken ze samen aan de toekomst van de streek.

De cyclus van de grutto is in één jaar te vatten. Terug gekomen uit Afrika, komen ze ons in het voorjaar verblijden en is hun bekende roep alom te horen: 'Grutto! Grutto! Grutto!' Kort zijn ze bij ons te gast. Ze paren en broeden, de jongen komen uit, en met voldoende insecten als voedsel zijn ze na ongeveer zes weken al vlieg vlug. Spoedig maken ze zich dan op om alweer op reis terug te gaan richting het zuiden. Op landerijen van boeren in Spanje en Marokko kunnen de grutto's tijdens tussenstops volop foerageren, om uiteindelijk in Senegal aan te

komen en daar tijdens het winterseizoen te verblijven. De cyclus van den Hâneker is in sommige opzichten precies hetzelfde als die van de grutto, namelijk in het seizoen, de planning, beheer, monitoring en evaluatie van het weidevogelbeheer. Daarnaast is er de zesjarige cyclus van beheerafspraken met de overheid, nu de SNL. Door gesprekken tussen den Hâneker en Johan Benschop, die ook actief is op het gebied van agrarisch natuurbeheer in onze streek, trekken we tegenwoordig niet meer afzonderlijk van elkaar op. In plaats daarvan is er een belangrijke samenwerking ontstaan. Deze samenwerking heeft als doel om een nieuw gebiedscollectief te vormen. Geweldig! Tevens is het einde van de melkquotering nabij. Dit zorgt voor de grote uitdaging om ook in de nabije toekomst de balans te houden tussen het melk produceren en tegelijkertijd een omgeving te behouden waar de grutto en andere vogels en insecten zich blijvend thuis voelen.

Er zijn nog uitdagingen genoeg die we met elkaar, burgers en boeren, onder andere met den Hâneker, op kunnen blijven pakken. Het biedt perspectief voor ons gebied, als den Hâneker de natuur- en recreatiegebieden, in onder andere de Lekuiterwaarden, blijvend weet te beheren en te onderhouden. Daarnaast worden er ook nog steeds nieuwe en andere activiteiten uitgebreid, die met de reeds bestaande fluitende vogels, een schitterend orkest kunnen vormen

Wat schaft de pot ?

Er zijn heel veel mensen die ieder dag denken "wat zal ik vandaag weer op tafel zetten en is er wel genoeg tijd om te koken, want we moeten zoveel". Mijn grootmoeder van moeders zijde, waar ik veel logeerde, kookte de sterren van de hemel. Ze vertrok om 10.30 uur naar de keuken en kwam er precies om 12.00 weer uit om de tafel te dekken. En had het hart niet om haar te storen, we moesten via de tuin deuren naar buiten, vooral niet door de keuken. Mijn moeder daarentegen was modern en zeer vernieuwend, het eten dat ze bereidde moest vooral gezond zijn en niet te veel liflafjes. Ik mocht ook helpen in de keuken, ze leerde mij ieder keer een stapje verder hoe ik volgens haar het beste kon koken, met behoud van vitaminen. Hier in de Waarden zijn de streekproduct producenten creatief genoeg om iets extra toe te voegen

aan hun producten van eigen bedrijf. Naast het product zelf is ook het verhaal erachter van belang: de herkomst, de herkenbaarheid, het streek eigen en de certificering van het product door SPN (Streekproduct Nederland). Een aantal producenten is gecertificeerd. Den Hâneker zou samen met de producenten meer aan promotie moeten doen, zet de streekproducten eens vol in het licht, want de consumenten waarderen het product in hoge mate, maar hebben vaak geen notie waar en wat er te koop is. Laat je zien, laat je horen! Ik ben in Twente in het buurtschap Notter geboren en opgegroeid, het is een wonder dat ik geen boerin geworden ben, daar bij de koeien en kalfjes was ik altijd te vinden. Waar de varkens in de herfst aan de ladders hingen, de boerinnen met elkaar worsten, balkenbrij en hoofdkaas en nog veel

meer maakten. Allemaal overheerlijke producten. Waar blijft de tijd, zo is het ook met Den Hâneker gegaan: veel mooie producten zijn in de markt gezet in de afgelopen 20 jaar. Ik wens Den Hâneker dan ook het allerbeste toe.

Lies van Weverwijk